

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen
4.9.2024

Vastaus valtuustoaloitteeseen Paperittomille ihmisille taattava välttämätön terveydenhuolto myös jatkossa

Vihreiden, vasemmiston ja sosiaalidemokraattien aluevaltuustoryhmät allekirjoittajina valtuustoryhmien puheenjohtajat Perttu Jussila, Milka Hanhela ja Joni Kumlander jättivät aluevaltuustossa 2.10.2023 valtuustoaloitteen paperittomille ihmisille myös jatkossa taattavasta välttämättömästä terveydenhuollosta.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa esitetään paperittomien terveydenhuollon heikentämistä kattamaan ainoastaan kiireellinen hoito. Vuoden 2022 alusta voimaan tullut lainsäädännön muutos laajensi paperittomien terveystalvelut kattamaan myös välttämättömän hoidon. Valtuustoaloitteen mukaan kiireellisen ja välttämättömän hoidon ero on olennainen. Lakimuutoksen myötä paperittomilla ei olisi oikeutta esimerkiksi raskauden ajan palveluihin, diabeteslääkkeisiin tai rokoteohjelmiin. Kiireellinen hoito kattaisi vain akuutit henkeä ja terveyttä uhkaavat tilanteet kuten onnettomuudet ja sairauskohtaukset. Valtuustoaloitteen tekijät toteavat, että ennaltaehkäisevä hoito tulee tutkimustiedon valossa halvemmaksi kuin akuuttihoito. Tästä syystä vihreiden, vasemmiston ja sosiaalidemokraattien valtuustoryhmät esittävät, että Pirkanmaan hyvinvointialue turvaa paperittomien ihmisten oikeuden välttämättömään terveydenhuoltoon lainsäädännön muutoksista huolimatta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt 12.6.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä eri tahojen lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta. Luonnoksessa esitetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia muutettavaksi niin, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei olisi enää jatkossa pääsääntöisesti lakisääteistä velvoitetta järjestää

kiireellisen hoidon lisäksi välttämättömäksi arvioituja terveydenhuollon palveluja laittomasti maassa oleskeleville henkilöille.

Esityksen mukaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tulisi kuitenkin edelleen järjestää laittomasti maassa oleskeleville lapsille tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuusina kuin hyvinvointialueen asukkaille. Myös pitkäaikaisen vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiksi arvioidut terveydenhuollon palvelut sekä välttämättömäksi arvioidut raskauteen liittyvät tai ihmisten välillä tarttuvien tautien ehkäisyä ja hoitoa koskevat terveydenhuollon palvelut tulisi edelleen järjestää myös laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Jos laittomasti maassa oleskelevä henkilö on muun terveydellisen syyn vuoksi erityisen haavoittuvassa asemassa, tämän syyn vuoksi välttämättömäksi arvioidut terveydenhuollon palvelut olisi järjestettävä kyseiselle henkilölle. Järjestämislain 56 a §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi palveluiden välttämättömyyden. Henkilölle alaikäisenä aloitettu hoito olisi järjestettävä hoidon loppuun saakka, vaikka henkilö tulisi täysi-ikäiseksi.

Valtuustoaloitteen mukaista lainsäädännön muutosta ei ole toistaiseksi toteutettu, vaan lausunto luonnokseksi hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 56 a §:n muuttamiseksi on lausuntokierroksella. Esityksen mukaan alaikäisten lasten, raskaana olevien, pitkäaikaissairaiden ja tarttuvien tautien ehkäisyn osalta myös laittomasti maassa oleskelevat henkilöt olisivat oikeutettuja välttämättömään hoitoon.

Pirkanmaan hyvinvointialueella noudatetaan tällä hetkellä voimassa olevaa lainsäädäntöä paperittomien terveystalouksien osalta. Mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 56 a § koskeva muutos tulee voimaan, laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden terveystalouksien mahdollista laajentamista lakisääteisten palveluiden lisäksi tulee arvioida osana hyvinvointialueen toiminta- ja taloussuunnitelmaa.

Valmistelu:

Sirpa Rainesalo

vastaava johtajaylilääkäri